

Conjunctuurbeeld Spanje

3 juli 2012

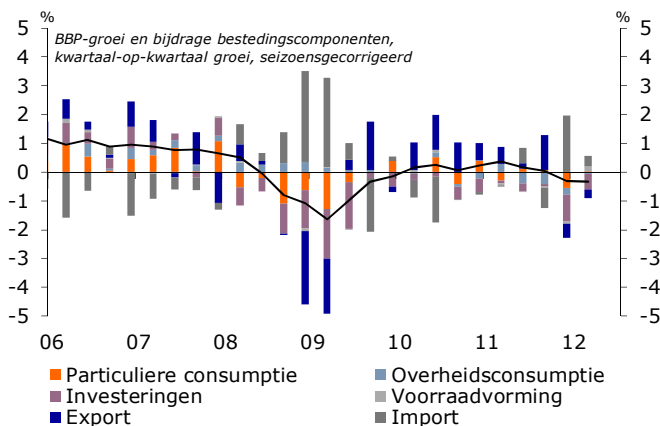
Recessie zet sterker door

jaar op jaar mutatie in %	'11	'12	'13
Bruto binnenlands product	0,7	-1¼	-½
Particuliere consumptie	0,3	-2	-1½
Overheidsconsumptie	-0,9	-4½	-3¼
Investerings	-6,1	-8½	-1¼
Uitvoer goederen en diensten	9,7	1¾	5½
Invoer goederen en diensten	1,6	-7	1¾
Consumentenprijzen	3,3	1¾	1
Werkloosheid (%)	21,8	25¼	26¼
Begrotingssaldo (% BBP)	-8,5	-6	-4½
Staatsschuld (% BBP)	69	79	85

Na twee kwartalen van 0,3% k-o-k krimp is de daling van het Spaanse BBP in het tweede kwartaal van 2012 waarschijnlijk versneld. De verdere daling van de sentimentindicatoren tot en met juni, de cijfers over de winkel- en autoverkoop en de werkloosheid tot en met mei en de industriële productie in april bepalen deze verwachting. Maar de krimp zal waarschijnlijk niet zo groot worden als tijdens de recessie van 2008/09. De daling van de huizenprijzen is sinds het begin van het jaar fors geacceleereerd en zal waarschijnlijk verder doorzetten. Zorgelijk is dat de overheid er tot en met mei niet in is geslaagd het begrotingstekort terug te dringen.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

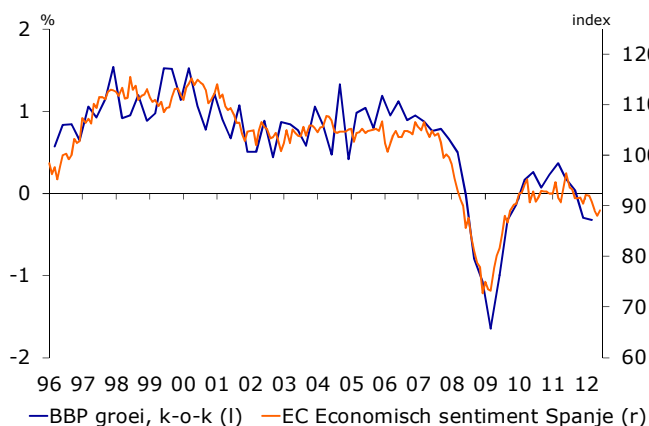
BBP-krimp gelijk ondanks lagere bestedingsterugval

Bron: Reuters EcoWin

De volledige nationale rekeningen voor het eerste kwartaal van 2012 lieten net als de eerste schatting een BBP-krimp van 0,3% k-o-k zien. Hoewel dit hetzelfde tempo van krimp als een kwartaal eerder was, laat de onderverdeling naar bestedingscomponenten voor 12K1 een voor de groei iets gunstiger beeld zien dan in 11K4. De particuliere consumptie stagneerde na een forse krimp in het voorgaande kwartaal. De overheidsconsumptie, investeringen en export daalden minder hard. Tegelijkertijd was ook de krimp van de import echter minder groot, waardoor het BBP ondanks de minder sterke krimp van de binnenlandse en buitenlandse vraag toch even hard afnam.

Recessie versnelt

Bron: Reuters EcoWin

Sentimentindicatoren zijn in het tweede kwartaal verslechterd ten opzichte van het eerste kwartaal. De PMI voor de maakindustrie daalde van maart tot en met juni iedere maand. De PMI voor de dienstensector en de Economisch Sentiment Indicator van de Europese Commissie herstelde in juni licht, maar daalde in april en mei juist sterk. Samengenomen wijzen deze indicatoren op een verdere BBP-krimp in 12K2, die waarschijnlijk sterker is dan in de voorgaande kwartalen. Een terugkeer naar de zeer forse krimp-cijfers van de recessie van 2008/09 is echter niet waarschijnlijk. Hardere cijfers over de export en productie tot en met april en de winkel- en autoverkoop tot en met mei ondersteunen deze verwachting.

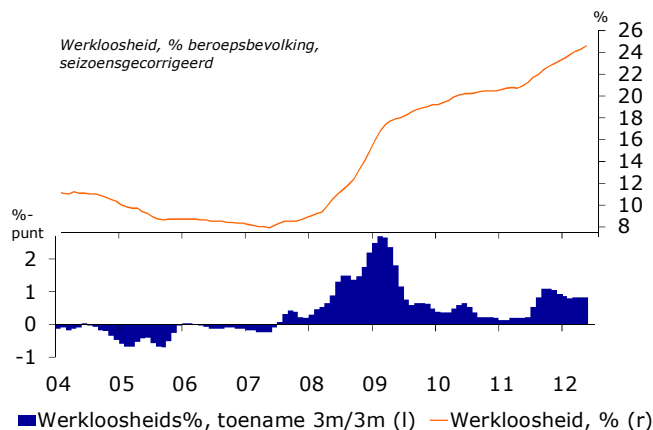
www.rabobank.com/economie

Tim Legierse
Tel. 030 - 2162677
T.Legierse@rn.rabobank.nl

Conjunctuurbeeld Spanje

3 juli 2012

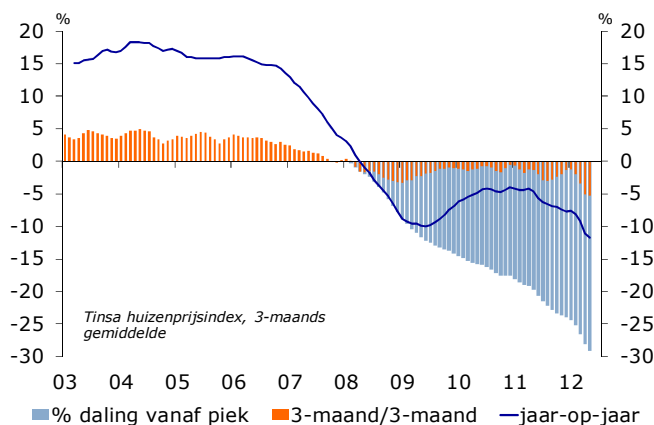
Werkloosheid loopt verder op

Bron: Reuters EcoWin

Ook de ontwikkeling van de werkloosheid wijst op het aanhouden van de recessie. Het werkloosheidspercentage bereikte in mei 24,6% van de beroepsbevolking. Al sinds november 2011 ligt de stijging tussen de 0,2- en 0,3%-punt per maand. Data van het Ministerie van Arbeid over juni wijzen op een verdere beperkte stijging. De constante relatief milde stijging van de werkloosheid lijkt in tegenspraak met een verdieping van de recessie. Het is echter goed mogelijk dat door ontmoedigde werkzoekenden de beroepsbevolking kleiner wordt. Daardoor is de daling van de werkgelegenheid groter dan de werkloosheidsstijging doet vermoeden.

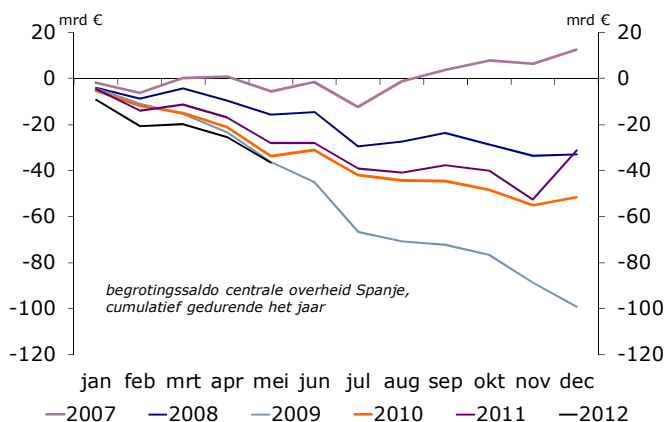
Huizenprijsdaling accelereert fors

Bron: Tinsa

De daling van de huizenprijzen is sinds het begin van dit jaar fors versneld. De prijsindex van het nationale statistisch bureau noteerde in 12K1 de sterkste k-o-k daling sinds de start van de crisis. Ook voor de index van taxatiebureau Tinsa ligt dit voor het tweede kwartaal in het vooruitzicht. Een verdere daling is waarschijnlijk, waardoor de prijsdaling in 2012 groter zal zijn dan de daling in zowel 2009 als 2011. Het stress scenario waarmee het IMF de kapitaalbehoefte van het Spaanse bankwezen berekende houdt rekening met een nog veel aanzienlijker daling van de huizenprijzen en het BBP. De economische ontwikkelingen wijzen voorslansnog dus nog niet op nóg grotere problemen bij de banken.

Terugdringen begrotingstekort laat op zich wachten

Bron: Reuters EcoWin

De terugkeer van recessie bemoeilijkt het terugdringen van het begrotingstekort echter een lastige taak. De regionale overheden, die vorig jaar verantwoordelijk waren voor het grootste deel van de overschrijding van het geplande tekort, waren in 12K1 succesvol in het omlaag brengen van hun begrotingstekorten. Maar voor de overheid als geheel was het tekort net zo groot als een jaar eerder. Ook in de eerste twee maanden van 12K2 was de ontwikkeling van het tekort zeer teleurstellend. Het cumulatieve tekort van de centrale overheid was in mei weer even hoog als drie jaar geleden. Een deel van de in maart aangekondigde maatregelen moet nog effect gaan sorteren. Maar aanvullend beleid om grote tegenvallers te voorkomen lijkt nodig.

www.rabobank.com/economie

Tim Legierse
Tel. 030 - 2162677
T.Legierse@rn.rabobank.nl